

Talousarvio 2023 / opetus ja varhaiskasvatus

Opetvarh 20.10.2022 § 96
190/02.02.00/2022

Valmistelija Opetusjohtaja Tuomo Lukkari

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Iin kunnan talousarviossa on strategian lisäksi otettava huomioon "Resurssiviisas li -tiekartan" ja "Ii-hyvinvointimalli" tavoitteet.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava kunnanvaltuuston hyväksymää talousarviota. Lautakuntatasolla voidaan käyttösuunnitelmien yhteydessä määrittää tulosalue- ja yksikkökohtaisesti tarkempia tavoitteita ja toimenpiteitä, joita lautakunnat voivat seurata.

Tavoitteiden saavuttaminen varmistetaan väliraportoinneilla ja viranhaltijoiden antamalla katsauksilla. Lopullinen strategisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuma esitetään tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarvion laadinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota strategisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamiseen ja niiden mittaamiseen.

Opetus ja varhaiskasvatus muodostavat kokonaisuuden, jossa tilojen käyttö, palveluverkko ja tukipalvelut järjestetään taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Henkilöstömäärät ja tilojen bruttoneliöt ovat kunnan toiminnassa suurimmat. Hallinnonalan palvelut myös suoraan tai välillisesti kattavat ison osan kunnan väestöstä. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto on myös tiivis kokonaisuus. Hallinnonala jakautuu nykyisen tiedon valossa opetukseen, varhaiskasvatukseen sekä toimialan hallintoon.

Hallinnonuudistusta on alettu toteuttaa vuoden 2022 aikana. Vuoden 2023 alusta opetuksen ja varhaiskasvatuksen toimialalla muutetaan erityisesti johtamisjärjestelmää. Hyväksytyin hallintomallin mukaisesti toimialan johtamista muutetaan siten, että sivistysjohtajan alaisuudessa työskentelevät varhaiskasvatuksen hallinnonalan päällikkö ja opetuksen lähijohtajat. Varhaiskasvatuspäällikön alaisena työskentelevät varhaiskasvatuksen esihenkilöt.

Opetuspalvelut muodostuvat kouluilla annettavasta esiopetuksesta, perusopetuksesta ja lukio-opetuksesta. Perusopetuksen tehtävä on tukea oppilaan kasvua ihmisyyteen ja vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa oppilaalle elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Tavoitteena on edistää sivistystä, tasa-arvoisuutta ja kansainvälisyyttä sekä estää syrjäytymistä. Iin lukion tehtävänä on antaa opiskelijoilleen laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja edistää työ-elämäntietoisuutta. Lukio tukee opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

Opetuksen tavoitteena on tukea lasten, nuorten ja perheiden kokonaishyvinvointia osana moniammatillista arjen toimintaympäristöä. Kaikessa toiminnassa korostuu ensisijaisena periaatteena tarkoituksenmukaisen ja helposti saavutettava tuki. Opetuksen toimintaa ohjaavat ensisijaisesti Perusopetuslaki- ja asetus, Lukiolaki, Oppilashuoltolaki sekä muut lapsia ja nuoria koskevat lait ja normistot.

Perusopetuksen opetussuunnitelma ja lukion opetussuunnitelma määrittävät opetuksen ja yksiköiden tavoitteita. Oppilashuoltolain perusteella laadittavat oppilashuollon suunnitelmat, oppimisen tuen strategia ja lin kunnan pedagoginen suunnitelma antavat sisältöä ja suuntaa arjen tasolla tapahtuvalle lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin poluille. Vuoden 2023 kehittämisen kohteina ovat opetuksen inklusio, oppivelvollisuuden laajentumisen toteuttaminen, tunne- ja vuorovaikutuskasvatus, kestävän kehityksen toimet sekä laaja-alainen hyvinvointityö. Hyvinvointialueiden aloittaminen, hallinnonuudistus ja toimialan ja palvelutarpeiden muutokset haastavat myös paneutumaan, kehittämään yhteistoimintaa ja painottavat hyvää ja toimivaa johtamista.

Varhaiskasvatuspalvelujen toimintaa ohjataan sekä valtakunnallisilla että kunnan omilla päätöksillä. Varhaiskasvatuspalveluiden toimialaan kuuluvat kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa toteutettava varhaiskasvatus ja esiopetus, ryhmäperhepäivähoito, perhepäivähoito kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, avoin varhaiskasvatustoiminta, yksityisen hoidon tukien ja kuntalisten suorittaminen yksityisille palveluntuottajille sekä kotihoidontuen suorittaminen kotitalouksille. Varhaiskasvatustoimintaa määritteleviä lakeja ovat mm. varhaiskasvatuslaki, valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta, laki kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, laki ja asetus yksityisen palveluiden valvonnasta, lastensuojelulaki, perusopetuslaki ja laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Varhaiskasvatusta toteutetaan perheiden tarpeista lähtevänä, lapsen hyvinvointia, kasvu, oppimista ja kehitystä edistävänä palveluna. Varhaiskasvatus perustuu valtakunnalliseen ja paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelmissa huomioidaan lasten yksilöllisyys ja palvelujen monimuotoisuus.

Vuoden 2023 toiminnallisina muutoksina ovat varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmän muuttaminen hallinnonuudistuksen myötä sekä uuden Haminan alueen varhaiskasvatussyksikön käyttöönotto ja siihen liittyvät palveluverkon muutokset. Painopisteinä varhaiskasvatuksessa ovat laadukas ja kysyntään vastaavan varhaiskasvatuspalveluverkon kehittäminen yhdessä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Avointa varhaiskasvatustoimintaa kehitetään myös yhteistyössä perhekeskustoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Esiopetuksen laadun kehittäminen, varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen sekä varhaiskasvatushenkilöstön saatavuuden parantaminen ovat myös tärkeässä roolissa varmistettaessa hyviä ja toimivia varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatuksen pedagogisen kehittämisen kärkinä varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti ovat esimerkiksi tunne-, vuorovaikutus- ja hyvinvointitaidot, kiusaamisen ehkäisy, lasten ja vanhempien osallisuus, varhaiskasvatuksen laadunarvioinnin kehittäminen, osallisuus sekä sähköisten palveluprosessien ja viestinnän kehittäminen.

Talousarviovuoteen 2023 vaikuttavat mahdollisesti myös poikkeusolot, talouden tasapainottamisen vaikutukset ja palvelusuunnitelman mukaiset toimenpiteet.

Talousarvioraamin kokonaisuus ja vertailu talousarvioon 2022 sekä tilinpäätökseen 2021 on nähtävissä kokousmateriaalina.

1. Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen kustannusvertailu (luvut kokouksessa)

Opetuksen hallinto	TA2022	TP2021	TA2023
--------------------	--------	--------	--------

TOIMINTAKULUT			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ			
Varhaiskasvatuksen hallinto			
Varhaiskasvatus			
TOIMINTATUOTOT			
TOIMINTAKULUT			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ			
Opetuspalvelut			
TOIMINTATUOTOT			
TOIMINTAKULUT			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ			
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut yhteensä			
TOIMINTATUOTOT			
TOIMINTAKULUT			
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ			

2. Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen henkilöstösuunnitelma

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				Perustelut
OPETUS JA TOIMIALAN HALLINTO				
Vuosi	2022	Muutos	2023	
Toimialajohtaja	1		1	
Toimistosihtööri	4,75		4,75	
Tuen koordinaattori	1		1	
Luokanopettaja (sis.koulunjoht.)	52	-1	51	Talouden tasapainottaminen, ryhmien yhdistäminen alakoulut
Rehtori	4		4	
Lehtori	55	-1,5	53,5	Ryhmien yhdistäminen, yläkoulu ja lukio
Erytysopettaja	13	+1	14	Talouden tasapainottaminen
Esiopettaja	4	-1	3	Esioppilaiden määrän lasku
Kk-ohjaaja	32		32	Oppilasmäärän lasku
Erytysopettaja*	2		2	Riippuvainen hankerahoituksesta, erityisen vaativan tuen opetuksen pilotti
TUVA-kehittäjäopettaja	1		1	
Yhteensä	169,75	-2,25	167,25	

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				Perustelut
Vuosi	2022	Muutos	2023	
Varhaiskasvatuspäällikkö	1		1	
Päiväkodinjohtaja	4		1	Määräaikainen 31.12.2023 asti

Aluepäiväkodinjohtaja			2	
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3		3	
Kiertävä varhaiskasvatuksen opettaja (varahenkilöt)	4		4	
Varhaiskasvatuksen opettaja	35	-3	32	yksityisen varhaiskasvatuksen lisääntyminen
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	45	-5	40	yksityisen varhaiskasvatuksen lisääntyminen
	6			2022-2023 erillisrahoitus
Avustaja	19+1		18	
Kiertävä perhepäivähoitaja (varahenkilö)	1		1	
Perhepäivähoitaja (oma koti)	10	-1	9	
Perhepäivähoitaja ryhmäperhepäiväkoti	6		6	
Yhteensä	130,75	-12	118,75	
Erillisrahoituksella	6	+6	12	2022-2023 erillisrahoituksella 12 työntekijää (lastenhoitaja 5, vakaopettaja 2, sosionomi 2, vaka koordinaattori 1, veo 1, digitutor 1

3.Henkilöstömuutokset ja niiden perustelut:

- Kaikista tehtävistä, toimista ja muutoksista tehdään omat esityksensä hallintosäännön mukaisesti ja tarvittaessa järjestetään yt – menettelyjä.
- Kunnassa on käynnissä vuoden 2022 loppuun asti muutosneuvottelut, jotka koskevat koko henkilöstöä. Muutoksia on suunniteltu hallinnonuudistuksen myötä erityisesti johtamiseen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon muutoksien kautta henkilöstön sijoittumisyksiköihin. Hallinnon uudistus ja uuden päiväkodin aloittaminen muuttavat varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta, henkilöstömääriä ja sijoituspaikkoja. Tehtäviä ja muutoksia valmistellaan kunnanhallituksen käynnistämien muutosneuvottelujen kautta. Muutosten selvittyä niistä tehdään hallintosäännön mukaiset ilmoitukset ja prosessit.
- Vuodelle 2023 toimistosihteeriresurssi muuttuu yhdeksi kokonaisuudeksi ja käsittää neljä toimistosihteeriiä ja yhden toimistosihteerin, jonka työpanos jakautuu laskennallisesti li-Instituutille 25 % ja toimialalle 75%.
- Tuen koordinaattori toimii varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa lin kunnan, palveluohjauksen, oppilashuollollisten toimien, perheiden palveluiden ja

erityispalveluiden koordinaattorina. Tehtävä sisältää suunnittelua, käytännön tukea ja konsultointia yksiköissä sekä yhteistyön ja asiantuntemuksen rakentamista monialaisessa verkostossa. Tavoitteena on tukea jokaista lasta ja perhettä omassa lähiympäristössään. Opetuksen osalta tuen koordinaattori on keskeisesti kehittämässä erityisen vaativan tuen opetuksen järjestämistä ja työpanosta tullaan käyttämään myös pilottien toteuttamisessa erityisopetukseen ja yksilöllisiin tukimuotoihin. Hyvinvointialueen aloittaminen tuo muutoksia ja tilanteita, joissa tarvitaan myös vahvaa panostamista tuen kokonaisuuden haliintaan. Tuloksista annetaan tietoa opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle huhti- toukokuussa 2023. Tulosten perusteella arvioidaan määräaikaisen tehtävän jatkoa.

- Lukuvuoden 2022-2023 alkaessa vähennettiin ryhmien yhdistämisen avulla viisi opettajan tehtävää alakouluilla. Taloudellinen vaikutus vuodelle 2023 on noin 290 000 euroa.
- Lukuvuoden 2022-2023 alkaessa vähennettiin ryhmien yhdistämisten avulla laskennallisesti 3,5 lehtorin tehtävää yläkouluilla ja lukiossa. Taloudellinen vaikuttavuus vuodelle 2023 on on 206 500 euroa.
- Lukuvuoden 2022-2023 alkaessa vähennettiin myös yksi erityisopettaja, yksi esiopettaja ja yksi koulunkäynninohjaaja oppilasmäärien vähenemisen ja talouden tasapainottamisen johdosta. Taloudellinen vaikuttavuus näillä vuodelle 2023 on noin 112 000 euroa.
- Lukuvuonna 2023-2024 jatketaan TUVA – toimintaa ja kehittäjäopettajan tehtävää. Kustannukset kuntatasolla kompensoidaan oppivelvollisuuden laajentamiseen varattujen valtionosuuksiin maksatuksen kautta.
- Jatketaan erityisen vaativan tuen opetuksen pilottia ja siihen liittyviä tehtäviä. Haetaan henkilöstömenoihin hankerahoitusta.
- Kaksi luokanopettajan virkaa ja neljä koulunkäynninohjaajan tehtävää vakinaistetaan. Taloudellinen vaikutus vuositasona on noin 26 000 euroa.
- Määräaikaisten koko lukuvuoden työajaksi palkattujen ja tehtävää tosiasiallisesti hoitavien opettajien virkasuhteen ehtoja muutetaan 1.8.2023 alkaen siten että työmääräys ja palkkaus määritetään kestäväksi lukuvuoden alkamisesta seuraavan vuoden heinäkuun loppuun saakka.
- Harjuntähden päiväkodin toiminta on päättynyt kunnallisena varhaiskasvatuksena ja siirtynyt yksityisen palveluntuottajan järjestämäksi 1.8.2022 alkaen. Harjuntähdessä ollut henkilöstö on siirtynyt kunnan muihin yksiköihin. Määräaikaisten tehtävien tarve on vähentynyt.
- Yksi varhaiskasvatuksen määräaikainen opettajan tehtävä sekä kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan määräaikaista tehtävää 31.7.2023 asti (litula) siirtyvät uuteen päiväkotiin 2.1.2023 -31.7.2023

4.Merkittävimmät toiminnalliset muutokset:

- Olhavan koulun on lakkautettu 1.8.2022 alkaen. Oppilaat ovat siirtyneet pääosin Kuivaniemen koululle ja henkilöstölle on osoitettu uudet toimintayksiköt.
- Palvelusuunnitelma 2020-2025: Opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa päivitetään suunnitelmaa ja tiekarttaa tarpeiden mukaisesti.

- Valtarin koulun tarveselvitys on aloitettu vuonna 2022 ja se etenee hankesuunnitelmaksi vuoden 2023 aikana. Vuodelle 2023 varataan suunnitteluun ja hankkeen aloittamiseen 100 000 euroa.
- Erityisen vaativan tuen tarpeessa olevien oppilaiden opetusta ja muuta tukea on selvitetty vuoden 2020 aikana ja lukuvuosina 2021-2022 ja 2022-2023 pilotoidaan toimintamallia, jossa koulua käymättömille ja monialaista tukea tarvitseville oppilaille rakennetaan opetusjärjestelyjä. Samoin kokeillaan haastavasti käyttäytyvien oppilaiden opetuksen järjestämistä erilaisilla malleilla. Molemmissa kokeiluissa on äärimmäisen tärkeää hoidollinen ja oppilashuollollinen osaaminen ja huomiointi. Kokeiluja tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä Oulunkaaren ja moniammatillisen verkoston kanssa ja sitä jatketaan lukuvuonna 2022-2023.
- Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä on aloitettu TUVA – opetuksen järjestäminen 1.8.2022 alkaen. Toimintaa jatketaan lukuvuonna 2023-2024.
- Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuoden 2023 alusta uuden päiväkotiyksikön toiminnan käynnistäminen.
- Toimialalla toteutetaan hallinnonuudistuksen mukaiset johtamisjärjestelmän muutokset.
- Yksityisen palvelutuotantoa vahvistetaan ja vakiinnutetaan osana palvelujärjestelmää. Yksityisen palvelutuotannon osuus on 20% palvelutuotannosta.
- Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli on otettu käyttöön 1.8.2022. Palvelusetelijärjestelmää kehitetään edelleen vuonna 2023.

Päätösesitys (opetusjohtaja):

Esittelijä	Opetusjohtaja Lukkari Tuomo
Päätösesitys	Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää hyväksyä esitetyn toimialan talousarvion 2023 sisältäen toiminnalliset ja strategiset tavoitteet, Resurssiviisas li – tiekartan, Meidän li – hyvinvointimallin, riskikartoituksen, henkilöstösuunnitelman sekä talouden sitovuustasot.
Päätös	Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti hyväksyä esitetyt toimialan toiminnalliset ja strategiset tavoitteet, kuntastrategiaan liittyvät lupaukset, Resurssiviisas li – tiekartan, Meidän li- hyvinvointimallin, riskikartoituksen, henkilöstösuunnitelman sekä talouden sitovuustasoiksi opetuksen, varhaiskasvatuksen ja hallinnon. Lautakunta päätti palauttaa talousarvion valmisteluun sisäisten ja ulkoisten menokehysten ja käyttötalouden osalta.